

lawyers providing legal aid in the FLA system so that the actual time spent by the lawyer is taken into account and all types of work performed by him/her are paid for; to allow lawyers to provide free secondary legal aid without any competitions, additional testing and inspections; to create a legal entity of public law (Legal Aid Fund), which will be established by the state but managed independently by the legal community and funded by the state and external donors and sponsors, including the private sector; to reform the mechanism of defense by appointment; to promote professional ethics and responsibility of lawyers.

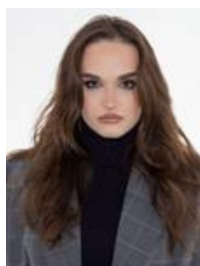
Keywords: *adversariality, principle of adversariality, criminal proceedings, criminal procedure, organizational problems, prosecution, defense.*

УДК 343.985

DOI: 10.31733/2078-3566-2024-1-335-341

**Наталія
ГОЛЬДБЕРГ[©]**
кандидат
юридичних наук

**Дар'я
ПОЛІЩУК[©]**
здобувач першого
(бакалаврського)
рівня

(Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна)

ІННОВАЦІЙНЕ РОЗУМІННЯ ДЕФІНІЦІЙ КОНТРОЛЬОВАНОЇ ПОСТАВКИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ПРЕКУРСОРІВ ЯК РІЗНОВИДУ КОНТРОЛЮ ЗА ВЧИНЕННЯМ ЗЛОЧИНУ

Розглянуто інноваційний підхід до розуміння контрольованої поставки наркотичних засобів як ефективного інструменту контролю за вчиненням злочину. Аналізуються сучасні стратегії боротьби з нелегальним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів із висвітленням нових підходів до визначення та впровадження контрольованої поставки у кримінально-правовій сфері. Сформульовано власне визначення контрольованої поставки наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Ключові слова: *контрольована поставка, наркотичні засоби, психотропна речовина, оперативно-розшуковий захід, негласні слідчі (розшукові) дії, контроль за вчиненням злочину, контрабанда наркотичних засобів.*

Постановка проблеми. Проблема контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів через державний кордон України є найбільшою рушійною силою, що запускає механізм деградації суспільства. Згідно зі статистичними даними Global Initiative against Transnational Organized Crime (GI TOC) до початку повномасштабного вторгнення РФ Україна посідала 34 місце серед 193 країн світу та третє у Європі у системі наркотрафіку світу [2].

У зв'язку зі зростанням глобального обсягу торгівлі наркотичними засобами, психотропними речовинами, прекурсорами виникає необхідність серйозного розгляду та аналізу ефективності заходів контролю за вчиненням кримінального правопорушення, зокрема контрольованої поставки. Забезпечення безпеки громадськості та вирішення проблеми нелегального обігу наркотиків стає актуальним завданням для національних та міжнародних органів правопорядку. Активізація нових методів контролю, їх

© Н. Гольдберг, 2024
ORCID iD: <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-1624-1944>
goldbergnata@ukr.net

© Д. Поліщук, 2024
ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0007-2940-6978>
polishchukdaria@ukr.net

удосконалення та впровадження в законодавство відповідних країн є ключовими завданнями у протидії поширенню наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. З огляду на те, що контрольована поставка може стати важливим інструментом у цьому контексті, актуальність вивчення її виходить на передній план.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Вагомий внесок у теорію аналізу законодавчого регулювання сфери запобігання та протидії контрабанді наркотичних засобів, їх аналогів та прекурсорів зробили Д. Головін, Р. Грень, О. Обаль, О. Козярук, С. Сорока, І. Рудницький. У своїх наукових розробках вчені звертають увагу на рівень підготовки та компетентності працівників правоохоронних органів під час реалізації контрольованої поставки та залучення спеціальних технологій із метою більш чіткого документування кримінального правопорушення.

Дослідженням нормативно-правового забезпечення та протидії злочинності у сфері наркозлочинності з метою практичної імплементації своїй праці присвятили такі вчені: О. Бандурка, А. Бабенко, М. Корнієнко, І. Богатирьов, Ю. Баулін, А. Мовчан, О. Костенко, Д. Никифорчук, В. Тацій, О. Ярмиш, О. Литвинова, О. Татаров, М. Хавронюк, Л. Расцька, Р. Калюжний, М. Шульга та ін.

Метою статті є аналіз та розкриття інноваційного розуміння концепції контрольованої поставки наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів як ефективного засобу контролю за вчиненням злочину, зокрема в контексті сучасних викликів та стратегій боротьби з нелегальним обігом наркотиків.

Виклад основного матеріалу. Одним із найефективніших способів, котрий давно та широко використовується для виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень, пов'язаних із переміщенням (перевезення, пересилання) наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, є контрольована поставка. Цей захід здійснюється оперативними підрозділами під час оперативно-розшукової діяльності та на стадії досудового розслідування при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

Правові аспекти контрольованої поставки наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів закріплені в міжнародних правових актах, двосторонніх та односторонніх міжнародних договорах і угодах, а також у національному законодавстві. Кожний із міжнародних правових актів, ратифікованих Україною, спрямований на запобігання транснаціональній контрабанді наркотичних засобів, їх аналогів та прекурсорів, своїми положеннями зобов'язує держав-учасниць розробляти та вдосконалювати конкретні програми підготовки персоналу кадрового забезпечення правоохоронних органів, працівників прокуратури, слідчих, співробітників митних органів, у тому числі, ділитися набутим досвідом і спеціальними знаннями у цій сфері за допомогою організації міжнародних конференцій та семінарів, проводити заходи з підвищення кваліфікації у межах міжнародних і регіональних організацій. Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1126-р від 16 вересня 2020 р. схвалено Стратегію боротьби з організованою злочинністю, що є втіленням державної політики та ефективною системою у сфері протидії організованій злочинності за допомогою впровадження міжнародних стандартів [13]. Відповідно до Стратегії боротьби з організованою злочинністю (далі – Стратегія) розпорядженням Кабінету Міністрів України № 850-р від 27 вересня 2022 р. затверджено план заходів з реалізації Стратегії від 27 вересня 2022 р. № 850-р, що передбачає удосконалення нормативно-правового забезпечення, запровадження інституційної системи забезпечення протидії організованій злочинності та організації механізмів координації і взаємодії у цій сфері, розроблення інформаційно-аналітичного, наукового та кадрового забезпечення компетентних державних органів у боротьбі з організованою злочинністю, заохочення громадськості до співпраці з уповноваженими органами, зокрема міжнародне співробітництво на тлі боротьби з організованою злочинністю [10].

Правову основу проведення контрольованої поставки як оперативно-розшукового заходу та негласної слідчої (розшукової) дії на стадії досудового розслідування насамперед складають: Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 р., Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р., Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України), Митний кодекс України, закони України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 р., «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і

прекурсорів та зловживанню ними» від 15 лютого 1995 р., Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, затверджена спільним наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України № 114/1042/516/1199/936/1687/5 від 16 листопада 2012 р.

Так, ст. 11 Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин містить такі положення: «Сторони, якщо це дозволяють основні принципи їх національних правових систем, вживають, у рамках своїх можливостей, необхідні заходи, які передбачають належне використання контрольованих поставок на міжнародному рівні на основі взаємоприйнятних угод або взаємних домовленостей з метою виявлення осіб, які беруть участь у правопорушеннях, визнаних такими згідно з пунктом (1) статті 3, та їх кримінального переслідування» [4].

Одним із центральних законодавчих документів, прийнятих на міжнародному рівні, є Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності, мета якої полягає у сприянні міжнародній кооперації у справі боротьби та ефективного попередження транснаціональної організованої злочинності [5]. Так, п. «і» ст. 2 згаданої конвенції визначає контрольовану поставку як «метод, при якому допускається вивезення, провезення або ввезення на територію однієї або декількох держав незаконних або таких, що викликають підозри, партій вантажу з відома та під наглядом їхніх компетентних органів з метою розслідування будь-якого злочину і виявлення осіб, які беруть участь у вчиненні цього злочину».

В теорії оперативно-розшукової діяльності, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», працівникам оперативних підрозділів надано право «проводити контрольовану поставку... товарів, предметів та речовин, у тому числі заборонених для обігу, у фізичних та юридичних осіб незалежно від форми власності з метою виявлення та документування фактів протиправних діянь» [12].

Тобто це негласний спосіб отримання інформації про ознаки злочинної діяльності шляхом встановлення контролю за постачанням, купівлею-продажем, перевезенням предметів, речовин і виробів, реалізація яких заборонена або обіг яких обмежений, а також які є предметами або знаряддями кримінальних правопорушень.

Відповідно до Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» контрольована поставка проводиться з метою виявлення осередків та каналів незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, зокрема суб'єктів, які беруть участь під час реалізації. У кожному окремому епізоді контрольованої поставки, відповідно до міжнародних договорів України у сфері забезпечення протидії наркообігу та співробітництва органів іноземних держав, має місце індивідуальний підхід до її проведення. Інакше кажучи, підконтрольний дозвіл та ведення оперативного нагляду компетентними органами за ввезенням, вивезенням з території України чи проведенням транзиту через територію держави незаконного обігу наркотичних засобів, їх аналогів або прекурсорів має суб'єктивний характер та персональну специфіку залежно від характеристики складових (виду наркотичних засобів, кількості, суб'єктів, способу переміщення, застосування специфічних засобів) [11].

Кримінальним процесуальним законодавством України визначено такий вид негласної слідчої (розшукової) дії, як контроль за вчиненням злочину. Реалізацію цього виду негласної слідчої (розшукової) дії може бути здійснено за умови, якщо є достатні підстави вважати, що готується вчинення або вчиняється тяжкий чи особливо тяжкий злочин. У п. 1 ч. 1 ст. 271 КПК України зазначено, що «контроль за вчиненням злочину може здійснюватися у випадках наявності достатніх підстав вважати, що готується вчинення або вчиняється тяжкий чи особливо тяжкий злочин у формі контрольованої поставки» [7].

У ч. 2 ст. 271 КПК України передбачений перелік обставин, за яких неможлива реалізація контрольованої поставки, а саме, якщо є ризик: замаху на життя або завдання особі (особам) тяжких тілесних ушкоджень; розповсюдження речовин, небезпечних для життя багатьох людей; втечі осіб, які вчинили тяжкі чи особливо тяжкі злочини; виникнення екологічної або техногенної катастрофи [7].

Зміст контрольованої поставки полягає у стратегічно організованій системі реалізації слідчим та оперативними підрозділами правоохоронних органів нагляду за

різного способу транзитом у формі переміщення, пересилання, ввезення, вивезення з України товарів, речовин та предметів, враховуючи ті, що вилучені з обороту та заборонені до обігу, задля засвідчування ознак злочину і фіксування кримінально протиправної поведінки осіб та даних про них [1].

Поняття контрольованої поставки закріплено в п. 1.12.1. Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні (далі – Інструкція) [9]. Цей документ визначає зміст контрольованої поставки як організацію та здійснення слідчими й оперуповноваженими підрозділами, що проводять досудове розслідування, контролю за переміщенням (перевезенням, пересиланням, передачею, ввезенням, вивезенням з України чи транзитним переміщенням її територією) товарів, предметів і речовин, у тому числі заборонених до обігу, з метою виявлення ознак злочину та фіксації фактичних даних про протиправні діяння осіб, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України (Розділ XIII, ст. ст. 305–327 КК України) [9].

На практиці контрольована поставка здійснюється у випадках, коли виявлена партія наркотичних засобів або така, що викликає підозру, транспортується через територію декількох країн або в межах однієї країни, перетинаючи кордони районів, областей, республік і є згода компетентних органів цих країн (регіонів) на забезпечення відповідного контролю за переміщенням вантажу на території їх обслуговування. Так, відповідно до ч. 6 ст. 271 КПК України контроль за вчиненням злочину щодо незаконного переміщення через територію України транзитом, ввезення до України або вивезення за межі України речей, вилучених з вільного обігу, або інших речей чи документів може бути проведений у порядку, передбаченому законодавством, за домовленістю з відповідними органами іноземних держав або на підставі міжнародних договорів України [7]. У ст. 596 КПК України передбачено, що «слідчий органу досудового розслідування України у разі виявлення ним контрабандної поставки під час проведення процесуальних дій, зокрема за запитом про міжнародну правову допомогу, має право не вилучати її з місця закладки або транспортування, а за домовленістю з компетентними органами держави, в яку її адресовано, безперешкодно пропустити її через митний кордон України з метою виявлення, викриття та документування злочинної діяльності міжнародних злочинних організацій» [7].

Проведення контрольованої поставки в межах міжнародного співробітництва проводиться з метою виявлення і подальшого викриття максимально можливої кількості учасників кримінального правопорушення, пов'язаних із незаконним виробництвом і розповсюдженням наркотичних засобів, а також отримання інших даних, що мають значення у протидії наркозлочинності. Такий негласний спосіб отримання інформації дає змогу виявляти осіб, злочинні групи, організації, відповідальні за незаконне переміщення наркотиків, і не обмежуватися лише простим їх вилученням із незаконного обігу, а встановити і постачальників та одержувачів заборонених вантажів, і максимальну кількість другорядних учасників злочинів, канали та маршрути транспортування наркотиків, способи їх маскування.

При проведенні зовнішньої (міжнародної) контрольованої поставки наркотиків необхідним є її узгодження з митними органами. Положення ст. ст. 456 та 457 Митного кодексу України регламентують правову політику митних органів у сфері протидії правопорушенням, пов'язаним із транснаціональним наркотранзитом. Митні органи мають право здійснювати контрольовану поставку під негласним оперативним наглядом правоохоронних органів із метою виявлення джерел та каналів незаконного проходження наркотичної сировини [8]. Питання організації та тактики проведення контрольованої поставки визначають визначаються у відомчих нормативних правових актах, що мають, як правило, закритий характер.

Здійснивши аналіз вищенаведених нормативно-правових актів, котрі закріплюють правову регламентацію контрольованої поставки, варто погодитися з науковими поглядами М. Корнієнка, який виділяє певні ознаки, що забезпечують продуктивне та тактично-стратегічне її проведення, а саме: потребу у міжнародному співробітництві з компетентними правоохоронними органами, через територіальну юрисдикцію яких проходить контрабанда та транзит наркотичних засобів, їх аналогів та прекурсорів, спроможність встановлення суб'єктів, тобто організаторів, збувальників та третіх осіб, своєчасну розробку та забезпечення плану реалізації з іноземними партнерами, через країни яких буде проходити контрольна поставка, застосування відомостей про суб'єктів

та спеціальних технічних засобів для здійснення регулювання і спостереження за переміщенням наркочортелю, зокрема, в разі потреби вилучення товару на всьому транзитному шляху [6, с. 281].

У підсумку зазначимо, що контрольна поставка наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів – це комплекс оперативного-розшукових заходів, кримінальних процесуальних та адміністративно-процесуальних дій. На підтримку зазначеного умовиводу варто навести слушні судження В. Ягодинського, який зазначає, що «метод контрольованої поставки варто назвати «тактичною операцією», що включає сукупність різних методів митного контролю й оперативного-розшукової діяльності, міжнародні переговори, різні засоби дезорієнтації осіб, що приймають участь у міжнародному обігу контрольованих наркотичних засобів і психотропних речовин та інших предметів» [15, с. 74].

О. Федотов, ґрунтуючись на нормах міжнародних угод, вважає контрольовану поставку «методом, при якому допускається під контролем і оперативним наглядом правоохоронних органів ввезення, вивезення чи транзит наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів із метою визнання кримінальними злочинами дій осіб, які беруть участь у вчиненні правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів» [14, с. 343].

Висновки. Проведений аналіз наукових думок у сфері правового та теоретичного визначення поняття контрольованої поставки наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів засвідчив наявність різних теоретичних підходів до такої дефініції, причому кожен із них заслуговує на увагу та є науково обґрунтованим. Зважаючи на вищевикладене, пропонуємо власне визначення досліджуваного поняття: контрольована поставка наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів – це нормативно передбачений, як міжнародним, так і національним законодавством, комплекс оперативного-розшукових, кримінальних процесуальних, організаційно-технічних, превентивних заходів, суть яких полягає в забезпеченні негласного контрольованого переміщення (перевезення, пересилання) як у межах держави, так і через її кордон, на підставі відповідних укладених угод або взаємних письмових гарантій виявленої правоохоронними органами незаконної партії наркотичних засобів або психотропних речовин, прекурсорів із метою встановлення максимальної кількості учасників протиправних дій, пов'язаних із незаконним виробництвом і розповсюдженням зазначених засобів, шляхів транзиту наркотичної сировини та суб'єктів, що є організаторами та посередниками контрабанди, з метою встановлення обставин кримінального правопорушення та протидії розвитку організованої злочинної діяльності у сфері наркообігу.

Контрольована поставка за своєю організаційно-тактичною процедурою реалізації має складні етапи підготовки та проведення. Зважаючи на це, переконані, що потребує розробки механізм процесуальних гарантій підготовки та проведення контрольованої поставки наркотичних засобів або психотропних речовин, прекурсорів у межах міжнародного співробітництва.

Список використаних джерел

1. Аленін Ю. П. та ін. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С. В. Ківалова та С. І. Кравченко. Одеса : Фенікс. 2020. 924 с.
2. Global Initiative against Transnational Organized Crime (GI TOC). URL : <https://globalinitiative.net>.
3. Василевич В. В., Левченко Ю. О. Запобігання контрабанді наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. Вип. 4. С. 335–339.
4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_096#Text.
5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р. Ратифікована із застереженнями і заявами Законом України від 04.02.2004. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text.
6. Корнієнко М. В. Організаційно-тактичні засади проведення контрольованої поставки наркотичних засобів і психотропних речовин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2021. Вип. 67. С. 278–283.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

8. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#n413>.
9. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>.
10. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю : розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 р. № 850-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-2022-%D1%80#Text>.
11. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними : Закон України від 15 лютого 1995 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
12. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#n89>.
13. Стратегія боротьби з організованою злочинністю : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1126-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2020-r#Text>.
14. Федотов О. П. Організаційно-правові основи боротьби митних органів України з контрабандою наркотиків. *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. Вип. 24. С. 340–348.
15. Ягодинський В. Про правоохоронну діяльність митних органів. *Митний брокер*. 2003. № 7(74). С. 74.

Надійшла до редакції: 31.01.2024
Прийнято до опублікування 12.02.2024

References

1. Alenin, Yu. P. ta in. (2020) *Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy* [Scientific and practical commentary on the Criminal Procedure Code of Ukraine] / za red. S. V. Kivalova ta S. I. Kravchenko. Odesa : Feniks. 924 p. [in Ukr.].
2. Global Initiative against Transnational Organized Crime (GI TOC). URL : <https://globalinitiative.net>.
3. Vasylevych, V. V., Levchenko, Yu. O. (2023) Zapobihannya kontrabandi narkotychnykh zasobiv, psykhotroynykh rehovyn, yikh analogiv ta prekursoriv [Prevention of smuggling of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues and precursors]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo*. Vyp. 4, pp. 335–339. [in Ukr.].
4. Konventsia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii pro borotbu proty nezakonnoho obihu narkotychnykh zasobiv i psykhotroynykh rehovyn vid 20 hrudnia 1988 r. [United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances of December 20, 1988]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_096#Text. [in Ukr.].
5. Konventsia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii proty transnatsionalnoi orhanizovanoi zlochynnosti vid 15 lystopada 2000 r. Ratyfikovana iz zasterezhenniamy i zaiavamy Zakonom Ukrainy vid 04.02.2004. [United Nations Convention against Transnational Organized Crime of November 15, 2000]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text. [in Ukr.].
6. Kormiienko, M. V. (2021) Orhanizatsiino-taktychni zasady provedennia kontrolnoi postavky narkotychnykh zasobiv i psykhotroynykh rehovyn [Organizational and tactical principles of control delivery of narcotic drugs and psychotropic substances]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya : Pravo*. Vyp. 67, pp. 278–283. [in Ukr.].
7. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [The Criminal Procedure Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 13.04.2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. [in Ukr.].
8. Mytnyi kodeks Ukrainy [The Customs Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 13 bereznia 2012 r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#n413>. [in Ukr.].
9. Pro zatverdzhennia Instruksii pro orhanizatsiiu provedennia nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) dii ta vykorystannia yikh rezultativ u kryminalnomu provadzheni [On the approval of the Instructions on the organization of secret investigative (search) actions and the use of their results in criminal proceedings] : nakaz Heneralnoi prokuratury Ukrainy, Ministerstva vnurishnikh sprav Ukrainy, Sluzhby bezpeky Ukrainy, Administratsii derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy, Ministerstva finansiv Ukrainy, Ministerstva yustytisii Ukrainy vid 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>. [in Ukr.].
10. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv z realizatsii Stratehii borotby z orhanizovanoi zlochynnistiu [On the approval of the plan of measures for the implementation of the Strategy for Combating Organized Crime] : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27 veresnia 2022 r. № 850-r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-2022-%D1%80#Text>. [in Ukr.].
11. Pro zakhody protydii nezakonnomu obihu narkotychnykh zasobiv, psykhotroynykh rehovyn i prekursoriv ta zlovzhvanniu nymy [On measures to counter the illegal circulation of narcotic drugs,

psychotropic substances and precursors and their abuse] : Zakon Ukrainy vid 15 liutoho 1995 r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>. [in Ukr.].

12. Pro operatyvno-rozshukovu diialnist [About operational and investigative activities] : Zakon Ukrainy vid 18 liutoho 1992 r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#n89>. [in Ukr.].

13. Stratehiia borotby z orhanizovanoi zlochynnistiu [Strategy for the fight against organized crime] : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16 veresnia 2020 r. № 1126-r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2020-r#Text>. [in Ukr.].

14. Fedotov, O. P. (2005) Orhanizatsiino-pravovi osnovy borotby mytnykh orhaniv Ukrainy z kontrabandoiu narkotyktiv [Organizational and legal foundations of the struggle of customs authorities of Ukraine against drug smuggling]. *Aktualni problemy derzhavy i prava*. Vyp. 24, pp. 340–348. [in Ukr.].

15. Yahodynskiy, V. (2003) Pro pravoohoronnu diialnist mytnykh orhaniv [About law enforcement activities of customs bodies]. *Mytnyi broker*. № 7(74), p. 74. [in Ukr.].

ABSTRACT

Natalia Holdberh, Daria Polishchuk. Innovative understanding of the definition of controlled delivery of narcotic drugs, psychotropic substances, precursors as a type of control over the crime commitment.

The article discusses an innovative approach to understanding the controlled delivery of narcotic drugs as an effective tool for controlling the commission of a crime. The author analyzes modern strategies for combating illicit trafficking in narcotic drugs, psychotropic substances and precursors, highlighting new approaches to the definition and implementation of controlled delivery in the criminal law sphere.

The analysis of scientific opinions in the field of defining the essence and concept of «controlled supply of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors» has shown that there are different theoretical approaches to such a definition, and each of them deserves attention and is scientifically sound. Given the above, we propose our own definition of the concept under study: controlled supply of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors is a set of operational and investigative, criminal procedural, organizational, technical and preventive measures provided for by both international and national legislation, the essence of which is to ensure covert controlled movement (transportation, shipment) both within the state and across its border on the basis of relevant agreements or mutual agreements.

Controlled delivery, in terms of its organizational and tactical implementation procedure, has complex stages of preparation and implementation. In view of this, we are convinced that a mechanism of procedural guarantees for the preparation and conduct of controlled deliveries of narcotic drugs or psychotropic substances, precursors within the framework of international cooperation needs to be developed.

Keywords: *controlled delivery, narcotic drugs, psychotropic substance, operational search measure, covert investigative (detective) actions, control over the commission of a crime, smuggling of narcotic drugs.*